

Markéta Šichtařová: Česká ekonomika stále obstojně roste, přitom ale stát hospodaří hůř a hůř!

- CZ24 News | 10. března 2020

ČESKO: Je tomu zhruba rok, co jsem vyjádřila, jemně řečeno, nesouhlasný údiv nad tím, že český stát toho času **provozoval nejhorší hospodaření od roku 2012**.

Podivovala jsem se, jak je možné, že ekonomika stále obstojně roste, přitom ale stát hospodaří hůř a hůř.

Kroutila jsem hlavou nad tím, že navzdory relativní ekonomické pohodě a rekordní zaměstnanosti, která nenutí stát starat se o armádu nezaměstnaných, má větší a větší problémy s penězi svěřenými od daňových poplatníků vyjít. **Nu - loni bylo ještě dobře.**

Máme za sebou zatím jen první dva měsíce roku 2020 a už je jasné, že se znovu není čím chlubit. Pro srovnání:

Loňský rozpočet byl na celý rok 2019 chválen se schodkem 40 miliard korun. V únoru 2019 jeho schodek už činil 19,9 miliard.

Pro letošek je rozpočet schválen taktéž se schodkem 40 miliard korun. **A na konci února 2020 jeho schodek už činí 27,4 miliard.** Zjevně se tak vyvíjí hůř než loni.

Takhle srovnatelně slabé výsledky rozpočet naposledy dosahoval v roce 2012. Jenomže tou dobou už česká ekonomika měla vážné problémy. Letos ještě stále roste, byť už výrazně pomalejším tempem než loni. Jenomže zpomalování ekonomiky bylo jasně patrné už od samého počátku loňského roku. Dalo se s ním počítat. Rozpočet bylo možno nastavit tak, aby prozíravě počítal se zhoršením situace. To omluva není.

Celkem logicky jsme tak vysoký schodek za první dva měsíce roku vysekli proto, že výdaje jsou vyšší než příjmy, to dá rozum. Co už ale tak patrné na první pohled není: Problém hospodaření státu není ani tak v tom, že by měl k dispozici málo peněz, rozumějme, že by málo zkasíroval daňové poplatníky. Problém je v tom, že naopak příliš utrácí. Čísla to dokládají jasně:

Zatímco za první dva měsíce roku 2019 stát získal příjmy ve výši (zaokrouhleno) 217 miliard, letos to bylo 229 miliard korun. Neboli stát dokázal do státní kasy vybrat peněz víc. Víc se vybralo téměř u všech hlavních příjmů státu. Tedy i na daních. (Potud vše logické a bezproblémové. Pokud tedy nepovažujeme za „problém“ samo o sobě právě to, že stát vybírá stále víc, tedy se stále zvětšuje.)

Zato když se podíváme na výdaje, už to přestává být taková hitparáda. Loni za první dva měsíce roku stát dokázal spotřebovat 237 miliard, letos za stejné období už (zaokrouhleno) 257 miliard korun! A kde je konkrétně ta největší černá díra?

Pokud hádáte, že je to ona mediálně vděčná položka „neziskovky“, tentokrát senzace nebude. Výdaje na ně tentokrát naopak klesly o 0,77 miliardy. Tedy ne že by to byl propad jako hrom, pořád na ně šlo úctyhodných téměř 14 miliard korun, ale fakt je, že předešlý rostoucí trend se

alespoň otočil.

Ve skutečnosti tím největším žroutem peněz byla kapitola sociální dávky a v nich pak obzvláště důchody. Cožpak důchody – fajn, politici se rádi zavděčí svým případným voličům navýšením důchodů a dá se to nějak pochopit. Ale proč rostou kupříkladu sociální dávky určené na podporu v nezaměstnanosti, když nezaměstnanost byla u nás rekordně nízká?! Čím méně nezaměstnaných je, tím méně by do této oblasti logicky mělo být vyplaceno – a nevychází to, ani když vezmeme v úvahu inflaci. A tak bychom mohli pokračovat i u dalších položek.

Když to všechno tak nějak přeložíme do srozumitelného jazyka: Daně pořád spontánně rostou prostě díky tomu, že také celá ekonomika stále ještě roste – ačkoliv už druhým rokem po sobě svůj růst notně brzdí a brzdit bude dál. Zato výdaje rostou ne proto, že by byly nezbytně nutné, ale prostě proto, že se jimi plýtvá.

A teď to nejlepší. V posledních dnech se všechny možné domácí i zahraniční instituce předhánějí v tom, kdo víc sníží odhad růstu světové i české ekonomiky v důsledku koronaviru. A ejhle, bude tu super berlička. Najednou je tak snadné říct: „Cožpak jsme s nějakou epidemií mohli počítat? Cožpak jsme věštcí, abychom věděli, že máme rozpočet připravit na takové problémy? To ne my, kdo špatně hospodaří, to virus!“

Jenomže vtip je v tom, že pravda to nebude. Úředníci se se svým odhadem mýlí chronicky. Už loni růst české ekonomiky nadhodnocovali. Opatrný hospodář se chová přesně opačně: Raději počítá i s nečekaným. Pro letošek byl rozpočet připraven na základě předpokladu, že česká ekonomika poroste o 2 %. Už loni bylo racionálně uvažujícímu ekonomovi zřejmé, že to je nerealistické. Tak hlavně, že teď bude snadné najít výmluvu, proč jsme všichni zadlužení ještě víc.

Markéta Šichtařová